

6. 1. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nové znění Pravidel rozhodčího řízení ICC

K 1. lednu 2012 vstupuje v účinnost revidované znění Pravidel rozhodčího řízení ICC z roku 1998 („pravidla ICC“ nebo „pravidla“), jednoho z nejužívanějších souborů pravidel mezinárodní arbitráže. Od nového roku se těmito pravidly budou řídit veškerá rozhodčí řízení zahájená na základě rozhodčích žalob podaných po tomto datu na sekretariátu Mezinárodního rozhodčího soudu Mezinárodní obchodní komory v Paříži.

I když změny, jež toto revidované znění přinese, nebudou radikální, stojí za pozornost. Spočívají zejména v úpravě ustanovení upravujících kontrolu a řízení délky a nákladů rozhodčího řízení ze strany samotných jeho účastníků a rozhodčího senátu. Další významnou součástí revize je zavedení řízení o návrhu na vydání předběžného opatření (tzv. emergency procedure). To by mělo urychlit a zefektivnit rozhodování o návrzích na vydání předběžných opatření při současném poskytnutí právní ochrany žalovaným stranám, vůči nimž jsou tyto návrhy vedeny.

Rychlost a náklady rozhodčího řízení

Na rozdíl od jiných běžně užívaných pravidel rozhodčího řízení tato revize nepokračuje v dnešním trendu, kdy jsou přímo do rozhodčích pravidel vkládány ustanovení vymezující pojem „malého nároku“ a obsahující zvláštní - zpravidla zjednodušená - pravidla řízení, ve kterých se o těchto nárocích rozhoduje. Místo toho bylo záměrem autorů revize pravidel ICC umožnit rozhodcům podle vlastního uvážení přizpůsobit dané rozhodčí řízení povaze a okolnostem konkrétního sporu. S tímto záměrem nová pravidla ICC především rozšiřují pravomoc rozhodčího senátu, pokud jde o řízení a kontrolu délky a nákladů řízení. Článek 22 odst. 1 pravidel tak rozhodcům a účastníkům řízení ukládá, aby vedli rozhodčí řízení rychlým a z hlediska nákladů řízení efektivním způsobem, a to s ohledem na komplikovanost a hodnotu sporu. Díky tomuto ustanovení ve spojení s čl. 22 odst. 2 pravidel by tak měl rozhodčí senát získat jasný mandát pro vedení rozhodčího řízení nákladově a časově efektivním způsobem zamezujícím průtahům řízení v důsledku irelevantních a účelových návrhů, jakož i zdržujících praktik účastníků. Povinnost účastníků řízení splnit procesní nařízení rozhodců je pak posílena ustanovením čl. 22 odst. 2 a 5 pravidel. Jediným omezením pravomoci soudu v tomto ohledu zůstává nutnost respektovat dohodu stran.

Dalším prostředkem snížení nákladů arbitráže je povinnost rozhodčího senátu projednat se stranami možná opatření ke zrychlení a zlevnění řízení (tzv. case management conference). Rozhodci takové jednání zpravidla nařídí při projednávání soupisu sporných otázek (Terms of Reference) a harmonogramu řízení (Procedural Timetable), neboť právě k této příležitosti již podle současného znění pravidel k jednání za účasti rozhodců a stran sporu často dochází. Nová příloha č. IV revidovaného znění pravidel, jež obsahuje příkladný výčet nejčastěji užívaných procesních opatření

ke zrychlení a zlevnění řízení, pak má napomoci rozhodcům a účastníkům řízení při výběru procesních opatření vhodných pro daný případ.

Čl. 24 odst. 4 pravidel nově zakládá pravomoc rozhodčího soudu vyžádat si na jednání osobní účast stran bez právních zástupců. Účelem tohoto ustanovení je umožnit rozhodcům komunikovat přímo s účastníky řízení, pokud se domnívají, že to přispěje k urychlení arbitráže a snížení jejích nákladů. I když využití tohoto práva může u právních zástupců vzbudit pocit nedůvěry, přítomnost účastníků může být za jistých okolností přínosná pro zrychlení a zlevnění řízení, např. dohodou stran na omezení rozsahu práva navrhnout, resp. povinnosti vydat listiny relevantní pro řízení apod.

Nově zakotvená povinnost vést řízení efektivním způsobem je nicméně širší a týká se rozhodčího řízení jako celku. Z článku 24 odst. 3 pravidel, který stanoví, že rozhodčí soud může v průběhu řízení nařídit další procesní opatření či upravit časový harmonogram, plyne, že povinnost efektivního vedení řízení rozhodce i strany zavazuje po celou dobu arbitráže.

Napomoci dodržování zásady efektivity má i nové ustanovení čl. 37 odst. 5 pravidel, které rozhodčí senát výslovně opravňuje zohlednit při rozhodnutí o určení výše nákladů řízení všechny okolnosti, které v tomto ohledu považuje za relevantní. Snahou autorů revize zde bylo upozornit rozhodce, že mají právo vzít v úvahu i jiná kritéria pro rozhodnutí o nákladech řízení než pouze zásadu úspěchu ve věci, jak tomu zpravidla bylo dosud. Zmiňované ustanovení tedy rozhodce opravňuje přihlížet k tomu, do jaké míry strany sporu rozhodčí řízení vedly s ohledem na úsporu času a prostředků, a tak sankcionovat jednání, které je v rozporu se zásadou efektivity.

Řízení o návrhu na vydání předběžného opatření

Druhou nejvýraznější změnou, kterou přinesla revize pravidel ICC, je změna v oblasti úpravy předběžných opatření. Po vzoru jiných rozhodčích pravidel běžně používaných v mezinárodních arbitrážích zavádí revidovaná pravidla ICC řízení (tzv. emergency procedure), v němž může dočasně ustavený rozhodce (emergency arbitrator) rozhodnout o vydání předběžného opatření.

Hlavním důvodem této změny byla snaha umožnit stranám sporu domáhat se v rámci rozhodčího řízení uložení předběžného opatření ještě před ustavením rozhodčího senátu. To může trvat, a často i skutečně trvá, až několik měsíců. Podle pravidel ICC ve znění před revizí se ve fázi rozhodčího řízení před ustavením senátu mohli účastníci sporu domáhat uložení předběžných opatření v zásadě pouze u soudu. Jelikož součinnost soudů v této oblasti nebyla v některých zemích příliš účinná, snaží se nová pravidla ICC nabídnout účastníkům sporu vlastní mechanismus, pomocí kterého by měli mít možnost v opodstatněných případech včas vydání předběžného opatření dosáhnout.

Zmíněný postup nicméně představuje pouze alternativu k právu domáhat se vydání předběžného opatření soudem, aniž by účastníkům řízení toto právo odnímal nebo omezoval. I pokud strana využije svého práva domáhat se vydání předběžného opatření dle nových pravidel, je oprávněna v odůvodněných případech (in appropriate circumstances) učinit totéž u soudu nebo jiného příslušného orgánu státu. Co se rozumí odůvodněným případem pravidla úmyslně neurčují a ponechávají výklad tohoto pojmu soudům jednotlivých států.

Úprava předběžných opatření se bude vztahovat na všechny arbitráže vedené podle revidovaných pravidel, pokud si strany výslovně nesjednají opak. Výjimku v tomto smyslu tvoří subjekty, které si v rozhodčí doložce smluvily arbitráži předcházející postup řešení sporu podobný např. tomu vyskytujícímu se ve smlouvách řídících se smluvními podmínkami FIDIC. V souladu s ustanoveními čl. 29 odst. 6 písm. c) nových pravidel totiž platí, že pokud se strany dohodly na postupu řešení sporů (předcházejícím rozhodčímu řízení), které umožňuje uložení předběžných opatření, shora uvedená úprava pravidel ICC se nepoužije.

Možnost žádat o vydání předběžného opatření dle pravidel ICC je omezena výlučně na naléhavé situace, „v nichž nelze vyčkat ustavení rozhodčího senátu“. Právo rozhodnout o tom, zda je v konkrétním případě dána tato naléhavost, nepřísluší ani sekretariátu soudu, ani předsedovi soudu, nýbrž výlučně pro tento účel ustavenému rozhodci, který své rozhodnutí musí vydat do 15 dnů ode dne, kdy mu byl postoupen spis ve věci.

Nová pravidla ICC se snaží o nastolení rovnováhy mezi potřebou rychlého rozhodnutí o předběžném opatření na straně jedné a ochranou oprávněných zájmů žalovaného na straně druhé. Tato snaha je zohledněna v čl. 29 odst. 5. pravidel, dle kterého řízení o návrhu na vydání předběžného opatření může probíhat pouze mezi „účastníky, jenž jsou buď smluvními stranami rozhodčí doložky odkazující na pravidla ICC, o kterou se návrh na vydání předběžného opatření opírá, nebo mezi právními nástupci těchto účastníků“. Takto jednoznačně formulované ustanovení nechává v zásadě žádný prostor pro případnou snahu rozšířit aplikaci rozhodčí doložky na subjekty, které nejsou jejími smluvními stranami, tedy např. ostatní společnosti holdingu apod. Smyslem tohoto ustanovení je především zřetelně stanovit okruh osob, proti kterým lze návrh na předběžné opatření podat, a chránit tak zájmy subjektů, které nejsou stranou rozhodčí doložky.

K ochraně práv osob, proti kterým návrh na vydání předběžného opatření směřuje, autoři revize zabudovali do nových pravidel řadu dalších pojistek. K nejdůležitějším patří žalobcova povinnost uhradit poplatek ve výši 40 000 USD k pokrytí nákladů řízení o návrhu na vydání předběžného opatření. Žalující strana je navíc povinna do 10 dnů od doručení návrhu na vydání předběžného opatření sekretariátu soudu podat rozhodčí žalobu. Žalovaná strana naopak nemusí dodržet žádné zkrácené lhůty pro předložení svého vyjádření k návrhu na vydání předběžného opatření. Formu a lhůtu pro podání tohoto vyjádření stanoví v procesním harmonogramu rozhodce ustavený k rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření, a to obvykle do dvou dnů od převzetí spisu. Tato úprava by dle autorů revize měla chránit žalovaného před takticky či bezdůvodně podanými návrhy a poskytnout mu dostatečný prostor pro přípravu své obrany.

Není pochyb o tom, že autoři změn správně identifikovali oblasti arbitráží vedených podle pravidel ICC, které ve světle dosavadní praxe zasluhují změnu. Až následující roky nicméně ukáží, zda jimi zvolená revize pravidel přispěje ke zvýšení efektivity těchto rozhodčích řízení, jak bylo původně zamýšleno.

Vít Makarius,
advokát

[Havel, Holásek & Partners s.r.o.](#)
advokátní kancelář

Týn 1049/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 895 911
Fax: +420 224 895 980

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)